

**PROJEKAT PROMOVISANJE PROFESIONALIZMA I
TOLERANCIJE U MEDIJIMA U
BOSNI I HERCEGOVINI**

FINANSIRAJU VLADE NORVEŠKE I IRSKE

**BROŠURA
PRAVO NA ŽALBU**

**COUNCIL
OF EUROPE**

**CONSEIL
DE L'EUROPE**

PROMOVISANJE PROFESIONALIZMA I TOLERANCIJE U MEDIJIMA U BOSNI I HERCEGOVINI

FINANSIRAJU VLADE NORVEŠKE I IRSKE

PRAVO NA ŽALBU

COUNCIL
OF EUROPE

CONSEIL
DE L'EUROPE

VIJEĆE ZA ŠTAMPU
VIJEĆE ZA TISAK
САВЈЕТ ЗА ШТАМПУ
samoregulacijsko tijelo za štampane i on-line medije

Bosna i Hercegovina
Босна и Херцеговина
Regulatorna agencija za komunikacije
Регулаторна агенција за комуникације

SADRŽAJ:

Uvod.....5

Koja Je Funkcija Regulatorne Agencije Za Komunikacije?.....7

Glavni Ured Rak-A U Sarajevu 7

Ko Može Podnijeti Prigovor/Prijavu U Vezi Sa Pružanjem Usluga Emitovanja, Telekomunikacijskih Usluga Ili Korištenjem Radio Frekventnog Spektra?.....8

Kako Uložiti Prigovor U Vezi Sa Pružanjem Usluga Emitovanja?.....8

Ko Može Podnijeti Prigovor/Prijavu U Vezi Sa Pružanjem Usluga Emitovanja, Telekomunikacijskih Usluga Ili Korištenjem Radio Frekventnog Spektra?.....8

Koje Informacije Je Važno Dostaviti? 9

U Vezi S Čim Možete Uložiti Prigovor/Prijavu?.....10

Koji Je Rok Za Podnošenje Prigovora?.....10

Šta će Se Dogoditi Sa Vašim Prigovorom/Prijavom?.....10

Šta Rak Može, A Šta Ne Može Učiniti?.....11

Kako Uložiti Prigovor Regulatornoj Agenciji Za Komunikacije U Vezi Sa Pružanjem Telekomunikacijskih Usluga?.....11

U Vezi S Čim Možete Uložiti Prigovor?.....11

Šta Učiniti Ukoliko Smatrate Da Je Vaš Pružalac Telekomunikacijskih Usluga Načinio Propust?.....12

Koje Informacije Je Važno Dostaviti?.....13

Šta Će Se Dogoditi Sa Vašim Prigovorom?.....	13
Šta Rak Može, A Šta Ne Može Učiniti?.....	14
Kako Uložiti Prigovor/Prijavu Regulatornoj Agenciji Za Komunikacije (Rak)U Vezi Sa Korištenjem Radio Frekventnog Spektra?.....	14
Šta Učiniti Ukoliko Želite Podnijeti Prigovor/Prijavu Ili Zahtjev Za Vođenje Postupka U Vezi Sa Korištenjem Radio Frekventnog Spektra?.....	14
U Vezi S Ćim Možete Uložiti Prigovor/Prijavu?.....	15
Koje Informacije Je Važno Dostaviti?.....	16
Šta Će Se Dogoditi Sa Vašim Prigovorom/Prijavom/Zahtjevom Za Vođenje Postupka?.....	16

Vijeće Za Štampu U Bosni I Hercegovini 18

Građani I Novinari Zajedno U Borbi Za Istinu!.....	20
Fer, Brzo I Besplatno Rješavanje Žalbi Građana Na Izvještavanje Media.....	20
Samoregulacija Medija U Bosni I Hercegovini	20
Ulaganje Prigovora Na Pisanje Štampe I Online Medija .	21
Javnost Ima Pravo Na Tačnu I Profesionalno Plasiranu Informaciju	21
Kako Uložiti Prigovor?.....	22
Šta Dalje?.....	22
Načini Slanja Prigovora:.....	23

Vijeće Za Štampu U Bosni I Hercegovini 24

Opšte Odredbe.....	25
--------------------	----

Udruženje/Udruga Bh Novinari – Linija Za Pomoć Novinarima.....32

UVOD

Projekat „Promoviranje profesionalizma i tolerancije u medijima Bosne i Hercegovine“ se, uz velikodušnu pomoć vlada Norveške i Irske, provodi u 2012. i 2013. godini u Bosni i Hercegovini, s ciljem promocije profesionalnog i odgovornog novinarstva u skladu sa standardima Vijeća Evrope i fokusom na borbu protiv govora mržnje, kao i snažniju primjenu postojećih regulatornih i samoregulatornih pravila za smanjenje govora mržnje u medijima.

Svrha projekta je da pomogne Regulatornoj agenciji za komunikacije BiH, Vijeću za štampu i udruženjima novinara i medijskih radnika u promovisanju i zagovaranju etičkog i tolerantnog novinarstva. Također, projekat teži da se na učinkovit način izbori sa kršenjem zakona i profesionalnih novinarskih kodeksa sadržanih u objavljenim novinarskim sadržajima i autorskim tekstovima koji uključuju govor mržnje i pozive na nasilje, diskriminaciju i segregaciju. Jedan segment projekta biće posebno posvećen analizi zakonskog okvira i legitimnih pravnih procedura kojima raspolažu pravosudne institucije, regulatorna i smaoregulatorna tijela u vezi sa prevencijom i sankcionisanjem eksplicitnog govora mržnje i diskriminacije.

Ciljne skupine su sudije i tužioc, vlasnici, urednici i menadžeri medijskih kuća; autori medijskih sadržaja (novinari, pisci, webmasteri i sl.); izvori i žrtve govora mržnje (NVO, religijski lideri, političari, javni uposlenici, poznate osobe itd.)

Tri očekivana rezultata projekta su: 1. Unaprijeđeni kapaciteti

Regulatorne agencije za komunikacije (RAK) BiH za efikasniju primjenu regulatornih pravila u vezi sa zaštitom ljudskih prava, dostojanstva i prava manjina; 2. Poboljšani kapaciteti Vijeća za štampu u BiH da efektivno prati i provodi odredbe etičkog kodeksa koje su mediji dobrovoljno usvojili; 3. Ostvarena puna saradnja ključnih aktera u javnom prostoru BiH - medija, sudstva i tužilaštva, vladinih agencija, RAK BiH, Vijeća za štampu, udruženja novinara i civilnog društva - sa ciljem promocije slobodnog, profesionalnog i odgovornog novinarstva.

Brošura koju upravo čitate je samo jedan u nizu konkretnih i praktičnih koraka koji će za cilj imati skretanje pažnje javnosti i korisnika ka najbitnijim problemima u funkcionisanju medija u Bosni i Hercegovini, koje se ogledaju u zaštiti slobode izražavanja i odgovornog novinarstva. U brošuri su objedinjene procedure žalbi nadležnim tijelima u vezi sa govorom mržnje, diskriminacijom, segregacijom i svim ostalim negativnim pojavama koje su eventualno prisutne u medijima u BiH, ali i korisne informacije, savjeti i propisi/kodeksi koji mogu pomoći Vama, građanima BiH, ka dubljem upoznavanju načina na koji mediji i nadležni (samo)regulatori funkcionišu.

Iskreno se nadam da će brošura, kao praktični dokument, doprinijeti podizanju svijesti građana i kreiranju bolje slike u medijima Bosne i Hercegovine.

Mary Ann Hennessey
Šefica ureda Vijeća Evrope u BiH

Kako uložiti prigovor Regulatornoj agenciji za komunikacije (RAK) u vezi sa pružanjem usluga emitovanja, telekomunikacijskim uslugama ili korištenjem radio frekventnog spektra?

KOJA JE FUNKCIJA REGULATORNE AGENCIJE ZA KOMUNIKACIJE?

Regulatorna agencija za komunikacije (RAK) je nezavisna institucija Bosne i Hercegovine koja obavlja svoje dužnosti u skladu sa ciljevima i regulatornim principima bliže navedenim u čl. 3. i 4. Zakona o komunikacijama (“Sl. glasnik BiH”, broj 31/03).

U obavljanju svojih dužnosti RAK djeluje u skladu sa principima objektivnosti, transparentnosti i nediskriminacije.

RAK, između ostalih nadležnosti, izdaje dozvole u oblasti emitovanja, pružanja telekomunikacijskih usluga, kao i dozvole za korištenje frekventnog spektra u Bosni i Hercegovini. Prati poštivanje uslova dozvola, uspostavlja regulatorni okvir za njihov rad, uvodeći pri tom najviše evropske i svjetske standarde.

Kontakt adrese Regulatorne agencije za komunikacije su:

Glavni ured RAK-a u Sarajevu:

Mehmeda Spahe 1, 71 000 Sarajevo

Tel: 033 250 600

Fax: 033 713 080

E-mail: info@rak.ba

RAK Regionalni ured Banja Luka

Jevrejska 99
78 000 Banja Luka
Tel: 051 222 410
Fax: 051 222 411

RAK Regionalni Ured Mostar

Franjevačka 90/P
88 000 Mostar
Tel: 036 333 670
Fax: 036 333 671

Ko može podnijeti prigovor/prijavu u vezi sa pružanjem usluga emitovanja, telekomunikacijskih usluga ili korištenjem radio frekventnog spektra?

Prigovor/prijavu mogu podnijeti fizička i pravna lica iz Bosne i Hercegovine, koja nemaju status zainteresovane stranke i u tom slučaju postupak se pokreće i vodi po službenoj dužnosti.

Zahtjev za vođenje postupka može podnijeti bilo koji nosilac dozvole RAK-a koji ima dokazan pravni interes za vođenje postupka.

Kako uložiti prigovor u vezi sa pružanjem usluga emitovanja?

Kako bi se osiguralo da se u programima ne emituje uvredljiv, štetan, netačan ili nepošten sadržaj, te sadržaj koji potiče na rasnu, vjersku ili nacionalnu mržnju, RAK je kreirao kodekse i pravila u vezi sa emitovanjem, kojih su se dužne pridržavati javne i privatne RTV stanice.

Šta učiniti ukoliko smatrate da je neka RTV stanica učinila pro-pust u emitovanju

Prije dostavljanja prigovora RAK-u, razmotrite mogućnost da

prigovor u pismenoj formi uputite direktno stanici koja je emitovala sporni program.

Kontakt adrese svih RTV stanica u BiH možete pronaći na web stranici www.rak.ba ili u uredima RAK-a.

Ukoliko niste primili odgovor ili niste njime zadovoljni, sljedeći korak je dostavljanje prigovora/prijave Regulatornoj agenciji za komunikacije.

Koje informacije je važno dostaviti?

Bilo da ulažete prigovor stanici ili RAK-u kao fizička osoba (građanin), posebno je važno dostaviti slijedeće informacije:

- Ime, prezime i adresu uz svojeručni potpis;
- Naziv radio/TV stanice čiji ste program slušali/gledali;
- Datum i vrijeme emitovanja programa u vezi s kojim ulažete prigovor (što je preciznije moguće);
- Naziv emisije, reklame ili sadržaja u vezi s kojim ulažete prigovor;
- Prirodu Vašeg prigovora sa kratkim obrazloženjem;

Pravne osobe RAK-u mogu podnijeti prijavu koja treba da sadrži slijedeće:

- Naziv i sjedište pravne osobe;
- Ime i prezime zakonskog zastupnika (određenog zakonom, aktom nadležnog organa donesenim na osnovu zakona ili općim aktom pravne osobe);
- Podatke o punomoćniku pravne osobe (ako ga ima) i ovjerenu punomoć;
- Naziv radio ili TV stanice protiv koje se podnosi prijava;
- Naziv emisije, reklame ili sadržaja;
- Datum i vrijeme emitovanja;
- Kratko obrazloženje prijave i potpis zakonskog zastupnika ili punomoćnika podnosioca prijave.

Važno je napomenuti da se prigovor/prijava uvijek podnosi u

pismenoj formi uz svojeručni potpis.

U vezi s čim možete uložiti prigovor/prijavu?

RAK može razmotriti prigovor/prijavu ukoliko je emitovana emisija, reklama ili sadržaj:

- Pristrasan i nepravedan
- Netačan ili varljiv
- Uvrjedljiv ili štetan
- Povrjeđuje privatnost
- Može narušiti fizički, psihički ili moralni razvoj djece i maloljetnika, a emitovan je između 06:00 i 24:00 sata.
- Potiče na rasnu, vjersku ili nacionalnu mržnju.

Koji je rok za podnošenje prigovora?

Propisi RAK-a nalažu obavezu stanicama da čuvaju snimke svih emitovanih programskih sadržaja, na period od 14 dana od dana emitovanja. Da bi Vaš prigovor bio procesuiran, treba biti dostavljen u roku od 14 dana od dana emitovanja.

Šta će se dogoditi sa vašim prigovorom/prijavom?

1. Vaš prigovor će se evidentirati i proslijediti nadležnom sektoru RAK-a.
2. RAK će ispitati prigovor/prijavu i razmotriti da li u konkretnom slučaju postoji osnov za vođenje postupka. Ukoliko utvrdi da je Vaš prigovor osnovan, RAK će provesti odgovarajući postupak u cilju utvrđivanja da li je stanica pričinila povredu uslova dozvole i propisa.
3. RAK će Vas obavijestiti o mjerama preduzetim po vašem prigovoru, osim u slučaju da ste propustili navesti Vašu tačnu adresu.

Sve odluke RAK-a su dostupne javnosti putem web stranice.

Šta RAK može, a šta ne može učiniti?

RAK može razmotriti Vaš prigovor i tražiti od stanice da se izjasni, ukoliko ocijeni da je prigovor osnovan.

RAK može protiv stanice pokrenuti odgovarajući postupak radi eventualnog kršenja uslova dozvole ili propisa.

RAK ima zakonska ovlaštenja da sankcioniše stanice ukoliko utvrdi da su pričinile ozbiljno kršenje uslova dozvole, propisa RAK-a ili Zakona o komunikacijama BiH.

RAK nije tijelo cenzure.

RAK neće stanicama određivati programske sadržaje niti će im nalagati ustupanje vremena u programu određenim pojedincima ili grupama.

Ukoliko stanica odluči emitovati program o nekoj temi koja je u javnom interesu kao što su političke, ekonomske, obrazovne, kulturne ili društvene teme, ona mora osigurati da se njenoj publici ta tema predstavi sa svih aspekata.

Stanice su dužne poštovati programske standarde i zahtjeve iz Kodeksa za emitovanje televizijskog i radio programa ("Sl. glasnik BiH, broj 12/04).

Kako uložiti prigovor Regulatornoj agenciji za komunikacije u vezi sa pružanjem telekomunikacijskih usluga?

U vezi s čim možete uložiti prigovor?

Prigovor možete podnijeti samo u vezi sa nekim pravom koje Vam pripada po osnovu pružanja javne telekomunikacijske usluge, ukoliko ste bili u pretplatničkom odnosu, ili Vam je odbijen zahtjev za zasnivanje pretplatničkog odnosa, ili je isti suspendovan ili okončan od strane pružaoca telekomunikacijskih usluga.

Čak i ako je Vaš pružalac telekomunikacijskih usluga negativno riješio prigovor koji ste uputili direktno njemu, Regulatornoj

agenciji za komunikacije možete uložiti prigovor ukoliko smatrate da je Vaš pružalac telekomunikacijskih usluga učinio propust u vezi sa slijedećim:

- Pristupom javnim telekomunikacijskim mrežama i/ili uslugama, a koje se odnose na potencijalnu netransparentnost i diskriminatornost u davanju pristupa telekomunikacijskoj mreži i/ili usluzi;
- Potencijalnim sprječavanjem ili otežavanjem korisnika da pristupaju i međusobno komuniciraju putem javnih telekomunikacijskih usluga;
- Potencijalnim kršenjem interesa korisnika u smislu dostupnosti telekomunikacijskih usluga, njihovog kvaliteta i cijena;
- Nivoom kvaliteta telekomunikacijskih usluga i telekomunikacijske opreme;
- Transparentnosti i nediskriminatornosti cijena telekomunikacijskih usluga (ali ne i visine i tačnosti konkretnog obračuna).

RAK ni u kom slučaju neće razmatrati prigovore koji se odnose na žalbe na visine računa za pružene telekomunikacijske usluge; kao i na pritužbe u kojima je podnosilac imao pravo da se obrati operateru u redovnom žalbenom postupku ili je već dobio oduku po svom prigovoru od pružaoca telekomunikacijskih usluga i stekao pravo da se obrati njegovoj drugostepenoj komisiji ili sudu, a nije iskoristio takvo pravo.

Šta učiniti ukoliko smatrate da je Vaš pružalac telekomunikacijskih usluga načinio propust?

Najprije se obratite svom pružaocu telekomunikacijskih usluga pismenim putem sa konkretnim prigovorom. Ukoliko dobijete negativan odgovor, ili isti uopšte ne dobijete, obratite se drugostepenoj komisiji za žalbe Vašeg pružaoca usluga. Vodite računa o rokovima. Propuštanjem rokova gubite svoje pravo. Pružalac telekomunikacijskih usluga je dužan da riješi Vaš prigovor u roku od 30 dana u upravnom postupku. Prije podnošenja prigovora provjerite

kakva ste prava stekli zaključenjem ugovora, odnosno prema Pravilniku o pružanju usluga konkretnog pružaoca telekomunikacijskih usluga. Ovi pravilnici se moraju nalaziti u svakoj poslovnici pružaoca telekomunikacijskih usluga.

Kontakt adrese svih pružalaca telekom usluga u BiH možete pronaći na web stranici RAK-a ili u regionalnim uredima..

Koje informacije je važno dostaviti?

Ukoliko se odlučite da uložite prigovor Regulatornoj agenciji za komunikacije, važno je dostaviti slijedeće informacije u pismenoj formi:

- Ime, prezime i adresu uz svojeručni potpis;
- Prirodu Vašeg prigovora;
- Datum i vrijeme razgovora/pismene komunikacije sa pružaocem telekomunikacijskih usluga;
- Ime osobe sa kojom ste razgovarali;
- Šta Vam je rečeno ili obećano da će biti urađeno;
- Sačuvanu dokumentaciju u vezi sa prigovorom.

Šta će se dogoditi sa vašim prigovorom?

1. Vaš prigovor će biti evidentiran i prosljeđen nadležnom sektoru RAK-a.
2. RAK će ispitati prigovor i razmotriti da li u konkretnom slučaju postoji osnov za vođenje postupka. Ukoliko utvrdi da je prigovor u nadležnosti RAK-a, biće proveden odgovarajući postupak u cilju utvrđivanja da li je pružalac telekomunikacijskih usluga počinio povredu uslova dozvole i propisa RAK-a.
3. RAK će Vas obavijestiti o mjerama preduzetim po vašem prigovoru, osim u slučaju da ste propustili navesti Vašu tačnu adresu.

Anonimni prigovori se ne razmatraju.

Šta RAK može, a šta ne može učiniti?

RAK će razmotriti Vaš prigovor i zatražiti od pružaoca telekomunikacijskih usluga da se izjasni, ukoliko je prigovor u njenoj nadležnosti.

RAK može naložiti konkretne mjere ili protiv pružaoca telekomunikacijskih usluga pokrenuti odgovarajući postupak radi eventualnog kršenja uslova dozvole ili propisa RAK-a.

Pretplatnički odnos je ugovorni odnos. Sve prigovore pretplatnika u vezi sa pružanjem usluge koji se odnose na elemente pretplatničkog odnosa, uključujući visinu ostvarenog telekomunikacijskog prometa i vjerodostojnost obračuna usluge, ne rješava RAK već pružalac telekomunikacijskih usluga putem svojih komisija za žalbe, odnosno nadležni sud. Protiv konačne odluke po žalbi, pretplatnik ima pravo da pokrene upravni spor. Ukoliko RAK-u dostavite prigovor koji se odnosi na ovakvo pitanje, RAK isti neće rješavati o čemu ćete biti obaviješteni.

Kako uložiti prigovor/prijavu Regulatornoj agenciji za komunikacije (RAK) u vezi sa korištenjem radio frekventnog spektra?

Šta učiniti ukoliko želite podnijeti prigovor/prijavu ili zahtjev za vođenje postupka u vezi sa korištenjem radio frekventnog spektra?

Ukoliko želite podnijeti prigovor/prijavu/zahtjev u vezi sa korištenjem radio frekventnog spektra, potrebno je popuniti obrazac koji se nalazi na web stranici RAK-a ili ga možete dobiti u prostorijama RAK-a i poslati na adresu, e-mail ili faks RAK-a sa naznakom za Odjel za upravljanje radio frekventnim spektrom. Obrazac je potrebno popuniti sa što više konkretnih detalja.

U vezi s čim možete uložiti prigovor/prijavu?

1. Korisnik radio frekvencija za čije je korištenje RAK dodijelio odgovarajuću dozvolu može podnijeti prigovor koji se odnosi na tehničko ometanje takvog korištenja, odnosno interferenciju. Ovakav prigovor se može podnijeti samo za korištenje koje se odnosi na licencirani (zaštićeni) radio frekventni opseg.
2. Svako fizičko ili pravno lice može RAK-u prijaviti nelegalno korištenje radio frekventnog spektra. Ovakve prijave se odnose bilo na korištenje radio frekvencija bez pribavljene dozvole, odnosno suprotno tehničkim i drugim uvjetima kao i namjeni radio frekventnog spektra. Identitet podnosilaca ovakvih prijava RAK neće otkrivati drugim licima, osim uz saglasnost podnosioca takve prijave.
3. Svako fizičko ili pravno lice može RAK-u prijaviti nelegalno prisluškivanje radio frekventnih emisija. O ovakvim prijavama RAK će obavijestiti i druge nadležne organe.
4. Svako fizičko ili pravno lice može RAK-u prijaviti nelegalno stavljanje u promet radio elektroničkih uređaja koji koriste radio frekventni spektar, a za koje je propisano predhodno odobrenje tipa ili slična obaveza. Ovo se posebno odnosi na uređaje koji su namijenjeni za ometanje regularnih radio emisija.
5. Svako fizičko ili pravno lice može RAK-u prijaviti nelegalno postavljanje radio emisionih uređaja na njegovu nepokretnu imovinu ili zakonit posjed.
6. Svako fizičko ili pravno lice može RAK-u prijaviti postavljanje i korištenje emisionih uređaja suprotno važećim tehničkim standardima, a posebno sa stanovišta jačine polja u naseljenim mjestima i rada opreme koja ne zadovoljava CE standarde.

Koje informacije je važno dostaviti?

Informacije koje je neophodno dostaviti u vezi sa smetnjom, a bez kojih zahtjev za vođenje postupka, odnosno, prigovor/prijava neće biti uzeti u razmatranje su slijedeći:

Podaci o lokaciji na kojoj je ustanovljena radio smetnja:

- Lokacija
- Datum i vrijeme

Podaci o radio stanici koja je ometana:

- Naziv stanice, identifikacija,
- Frekvencija
- - Vrsta stanice i priroda servisa

Ako su poznati, potrebno je dostaviti i podatke o radio stanici koja pravi smetnju.

- Naziv stanice, identifikacija (call sign)
- Frekvencij
- Vrsta stanice i priroda servisa

U slučaju prigovora/prijave u vezi sa međunarodnim smetnjama, koristi se procedura ITU Međunarodnog radio pravilnika.

Važno je napomenuti da se svaki prigovor/prijava podnosi pismenim putem uz kratko i precizno obrazloženje na šta se odnosi prigovor, kao i podatke o podnosiocu prigovora.

Šta će se dogoditi sa vašim prigovorom/prijavom/zahtjevom za vođenje postupka?

1. Vaš prigovor/prijava/zahtjev će se evidentirati i proslijediti nadležnom sektoru RAK-a.
2. Nadležni sektor će, putem monitoringa, utvrditi činjenično stanje na terenu kako bi se utvrdilo da li je prigovor osnovan.
3. Ukoliko se utvrdi da za to postoji potreba, RAK će, u skladu sa

Pravilnikom o rješavanju kršenja uslova dozvola i propisa Regulatorne agencije za komunikacije, izdati nalog o izdavanju privremene mjere. U nalogu će se nosiocu dozvole ili drugom fizičkom/pravnom licu koje koristi radio frekvencije bez dozvole izreći privremene mjere. Nalogom o izdavanju privremene mjere nosiocu dozvole će se narediti da u određenom roku otkloni utvrđene nedostatke i nepravilnosti ili zabraniti preduzimanje radnji koje su u suprotnosti sa uslovima izdate dozvole. Po proteku ostavljenog roka RAK će ispitati i utvrditi da li je nosilac dozvole ispoštovao nalog.

4. Ukoliko se postupak vodi protiv određenog fizičkog ili pravnog lica koje koristi radio frekvencije bez dozvole RAK-a, RAK može izreći sljedeće privremene mjere: inspekcijski pregled sredstava koja podliježu kontroli po zakonu i drugom propisu; privremenu obustavu emitovanja ili pružanja telekomunikacionih usluga, ili privremeno oduzimanje opreme.
5. Nakon toga se kompletan predmet prosljeđuje Internoj komisiji RAK-a koja, nakon razmatranja cjelokupnog činjeničnog stanja, utvrđuje da li je u konkretnom slučaju pričinjeno kršenje uslova dozvole, pravila RAK-a ili Zakona o komunikacijama. Interna Komisija RAK-a je, takođe, ovlaštena da za svako kršenje uslova dozvole, pravila RAK-a ili Zakona o komunikacijama odredi težinu povrede kao i da generalnom direktoru RAK-a predloži vrstu i visinu kazne.
6. Po donošenju odluke RAK će Vas obavijestiti o mjerama preduzetim po Vašoj inicijativi (prigovoru/prijava)

Regulatorna agencija za komunikacije Vam je uvijek na raspolaganju kako bi osigurala kvalitetno pružanje usluga iz oblasti emitovanja i telekomunikacija, kao i korištenje radio frekvencijskog spektra u skladu sa najboljom evropskom praksom i relevantnim zakonima i propisima u BiH.

VIJEĆE ZA ŠTAMPU U BOSNI I HERCEGOVINI

samoregulacijsko tijelo za štampu i online medije

Vijeće za štampu u Bosni i Hercegovini je samoregulacijsko nevladino tijelo za štampane i online medije, jedinstveno za cijelu Bosnu i Hercegovinu.

Njegova je misija da.. :

- .. štiti građane od neprofesionalnog i manipulativnog izvještavanja medija
- .. štiti slobodu novinskog izvještavanja i novinare od političkih, ekonomskih i svih drugih vrsta pritisaka koji ugrožavaju slobodu izvještavanja i slobodu medija

Njegov je zadatak da..:

- .. održava i unapređuje standarde profesionalnog novinarstva, propisane Kodeksom za štampu i online medije u BiH
- .. posreduje kao medijator između nezadovoljnih građana i medija, omogućavajući im ulaganje prigovora i žalbi na neprofesionalno izvještavanje štampe i online medija
- .. rješava kršenje profesionalnih standarda medijskog izvještavanja korištenjem isključivo novinarskih sredstava kao: pravo na odgovor, objavljivanje reagovanja, demantija ili izvinjenja

Vijeće za štampu u Bosni i Hercegovini nema ovlasti da novčano kažnjava, suspenduje ili zatvara medije. U slučajevima kršenja Kodeksa za štampu i online medije, koristi se isključivo novinarskim

sredstvima ispravke, demantija, objave reagiranja ili izvinjenja. Za teška kršenja profesionalnih standarda medijskog izvještavanja, kao što su kleveta ili širenje govora po mržnje, nadležni su tužilaštvo i sud, temeljem Zakona o zaštiti od klevete, odnosno Krivičnog zakona.

Vijeće za štampu u Bosni i Hercegovini www.vzs.ba je punopravni član Alijanse nezavisnih Vijeća za štampu Evrope, AIPCE (Alliance of independent Press Councils in Europe, www.aipce.net), koja okuplja samoregulacijska medijska tijela iz cijele Evrope, i pridružene članove iz svijeta, radi unapređenja i ujednačavanja etičkih standarda medijskog izvještavanja u cijeloj Evropi, u skladu sa demokratskim odredbama slobode medijskog izvještavanja i slobode medija. U skladu sa odlukama AIPCEa iz 2010. godine, Vijeće za štampu u Bosni i Hercegovini je proširilo svoj mandat također i na online medije, kao samoregulacijsko tijelo za štampu i online medije.

Demokratska institucija, samoregulacijsko tijelo za medije Vijeće za štampu BiH, prvobitno je osnovano 2000. godine na nivou entiteta Federacije BiH, kao prvo takvo medijsko tijelo u regionu Jugoistočne Evrope i zapadnog Balkana. Osnivači su bila Udruženja novinara u BiH, uz podršku međunarodne zajednice i britanske Žalbene komisije za štampu, UK PCC.

Vijeće za štampu BiH je 13. decembra 2006. reosnovano u isključivo bosansko-hercegovačku organizaciju, bez prisustva stranaca, kao jedinstveno samoregulacijsko medijsko tijelo za cijelu državu, a osnivači su bili vlasnici deset najvećih štampanih medija iz Bosne i Hercegovine, FBiH i RS, i dva udruženja novinara, BH Novinari i Društvo novinara BiH.

U svojim tijelima, Vijeće za štampu u Bosni i Hercegovini ima medijske izdavača, novinare, sudije, advokate i predstavnike građana iz cijele BiH. Struktura Vijeća za štampu u BiH: Skupština, koja okuplja sve članove Vijeća; Upravni Odbor, 7 članova, gl. odgovorni urednici i vlasnici štampe i online medija; Izvršni direktor, koji

vodi operativni ured Vijeća; Žalbena komisija, nezavisno tijelo koje razmatra žalbe građana na netačno i neprofesionalno izvještavanje štampe i online medija, 9 članova, novinari, sudije, advokati i akademski građani.

Poštujte se multietnička i rodna struktura. Vijeća za štampu je nezavisno od političkih i svih drugih interesa ili uticaja. Sjedište operativnog ureda Vijeća je u Sarajevu.

Kontakt: web-stranica: www.vzs.ba e-mail: info@vzs.ba
tel/fax: +387 (0) 33 272 270 +387 (0) 33 272 271
FB grupa: <http://www.facebook.com/VijeceZaStampuBiH>

Građani i novinari zajedno u borbi za istinu!

ŽALBENA PROCEDURA VIJEĆA ZA ŠTAMPU U BIH

Fer, Brzo i Besplatno rješavanje žalbi građana na izvještavanje medija

Samoregulacija medija u Bosni i Hercegovini

Samoregulacija štampanih i online medija je način podizanja i održavanja profesionalnih standarda novinarskog izvještavanja. Taj proces podjednako uključuje i novinare i korisnike informacija, građane. Samoregulacija medija znači da novinari sami, bez uticaja i pritisaka sa strane, iz vladinih ili drugih krugova, usvajaju i unapređuju svoje profesionalne standarde, ispravljajući nastale greške objavom demantija i reagiranja građana, objavom proširene informacije, a također i izvinjenjem prema osobi koja je oštećena pogrešnim informacijama. S toga je moto Vijeća za štampu u Bosni i Hercegovini: *građani i novinari zajedno u borbi za istinu*. Aktivna uloga građana, čitatelja štampe i posjetitelja web portala, u podizanju

profesionalnih standarda izvještavanja je neophodna i dragocjena.

Javnost ima pravo na brzu, istinitu, tačnu i profesionalno plasiranu informaciju.

Ulaganjem prigovora na netačne, neprofesionalne ili nepotpuno objavljene sadržaje u štampi i online medijima, na sadržaje koji krše Kodeks za štampu i online medije BiH, građani ostvaruju jedno od svojih osnovnih ljudskih prava - pravo na brzu, pravovremenu i tačnu informaciju, svoje pravo na istinu.

S druge strane, poštivanjem Kodeksa za štampu i online medije BiH, novinari štite svoje pravo na slobodno profesionalno izvještavanje i slobodu govora, pravo na slobodno iznošenje istine, u skladu sa zagarantovanom slobodom medija i slobodom govora u demokratskoj državi.

Vijeće za štampu u Bosni i Hercegovini je jedinstveni posrednik između građana i štampanih i online medija, omogućavajući građanima da ostvare svoje pravo na istinu ulaganjem žalbi na netačno i neprofesionalno izvještavanje medija.

ULAGANJE PRIGOVORA NA PISANJE ŠTAMPE I ONLINE MEDIJA

JAVNOST IMA PRAVO NA TAČNU I PROFESIONALNO PLASIRANU INFORMACIJU

U skladu s principima samoregulacije za štampane i online medije, aktivna uloga građana, čitatelja štampe i posjetilaca web portala, u podizanju profesionalnih standarda izvještavanja, je neophodna i dragocjena. Ulaganjem prigovora na neprofesionalne ili nepotpuno objavljene sadržaje u ovim medijima, na nepravilnosti

i nepoštovanje *Kodeksa za štampu i online medije BiH*, građani, zajedno sa novinarima, učestvuju u borbi za istinitu i pravovremenu informaciju, štiteći slobodu medija i informiranja, slobodu govora i svoje pravo na istinu.

Kako uložiti prigovor?

Pošaljite pismeni prigovor mediju na sadržaj za koji smatrate da nije u skladu s *Kodeksom za štampu i online medije BiH*, tražeći objavu demantija, dopunu informacija, objavljivanje ispravke ili izvinjenje.

U isto vrijeme pošaljite svoju reakciju i Sekretarijatu Vijeća za štampu u BiH, putem pošte ili e-maila info@vzs.ba, uz objašnjenje i precizne naznake gdje i kada je objavljen tekst na čiji se sadržaj žalite. Po mogućnosti, pošaljite i kopiju spornog teksta.

Rok za slanje žalbi i prigovora Vijeću za štampu je mjesec dana za dnevne novine i online medije, a dva mjeseca za magazine, nakon objavljivanja spornog sadržaja ili odgovora urednika na raniji prigovor direktno upućen mediju u kojem je objavljen sporni tekst.

Šta dalje?

Sekretarijat Vijeću za štampu će naknadno kontaktirati redakciju o *kojoj* je riječ, te, u slučaju potrebe, takođe će uputiti i kopiju vašeg pisma uredniku, tražeći njegov komentar i objašnjenje o objavljenom tekstu i navodnoj grešci.

Ukoliko se ne postigne dogovor o objavljivanju vaše reakcije ili demantija, Sekretarijat predaje vaš predmet na razmatranje *Žalbenoj komisiji* Vijeća za štampu u BiH, koju čine 9 članova i članica, predstavnika novinskih izdavača, novinara, pravosuđa, i akademskih građanki i građana iz BiH, predstavnica/ka javnosti.

Članovi i članice *Žalbene komisije* će razmotriti objavljeni članak, vašu reakciju i profesionalno pojašnjenje urednika, i donijeti

odluku isključivo prema propisanim standardima *Kodeksa za štampu i online medije BiH*.

Načini slanja prigovora:

Putem regularne pošte na adresu Vijeća za štampu u BiH (dostupna na web siteu www.vzs.ba)

Putem e-mail adrese: info@vzs.ba

Putem fax-a: 033 272 271

Važno je da navedete svoju kontakt adresu i telefon, radi komunikacije Sekretarijata s vama, u toku razmatranja vaših prigovora ili primjedbi.

Za sve dodatne informacije:

web site: www.vzs.ba

e-mail: info@vzs.ba

tel. 033 272 270

tel/fax. 033 272 271

www.edukacija.vzs.ba

<http://www.facebook.com/VijeceZaStampuBiH>

VIJEĆE ZA ŠTAMPU U BOSNI I HERCEGOVINI

samoreglativno tijelo za štampane i online medije

KODEKS ZA ŠTAMPU I ONLINE MEDIJE BIH

UVOD

Ovaj Kodeks je izveden iz postojećih evropskih standarda novinarske prakse. Kodeks ima za cilj da postavi osnove sistema samouređivanja u štampi i online medijima, koji će biti smatran moralno obavezujućim za novinare, urednike, vlasnike i izdavače printanih i online medija.

Novinari i urednici štampe i online medija će poštivati opšteprihvaćene principe etike i štiti profesionalni integritet novinarstva. Pored ovoga Kodeksa, Zakoni i druga zakonom određena pravila u BiH, čine okvir za rad štampanih i online medija u BiH.

Ovaj Kodeks sadrži osnovne principe Memoranduma o razumijevanju potpisanog od:

Nezavisne unije profesionalnih novinara BiH, Saveza novinara BiH, Nezavisnog udruženja novinara Republike Srpske, Udruženja novinara Republike Srpske i Sindikata profesionalnih novinara Federacije BiH, a kojeg je prihvatila i Udruga hrvatskih novinara u BiH.

Urednici i izdavači štampe i online medija će osigurati da sve relevantno osoblje njihovog medija bude informisano o ovom Kodeksu.

postupak i/ili informacija kojima je namjera pomoći javnosti u donošenju ličnog mišljenja i odluka o pitanjima i događajima, uključujući i napore otkrivanja krivičnog djela i/ili prekršaja, te spriječiti zavođenje javnosti nekom izjavom ili postupkom pojedinca ili organizacije.

Član 2 - Urednička odgovornost

Najvažnija odgovornost novinara i urednika je osigurati da njihov rad bude usmjeren ka poštivanju istine, kao i prava javnosti da sazna istinu.

Novinari će u svakom trenutku obavljati svoj posao u duhu pravednosti, istinitosti i pristojnosti pri sakupljanju informacija, izvještavanju i predstavljanju mišljenja.

Plagijati, falsifikovanje, namjerno prikrivanje važnih činjenica, primanje mita ili usluga, koji bi uticali na rad novinara ili urednika, najteži su moralni prekršaji ove profesije.

Član 3 - Huškanje

Novinari će u svakom trenutku biti svjesni opasnosti koja se javlja kada mediji govorom mržnje podstiču diskriminaciju i netoleranciju.

I majuci u vidu takvu opasnost, novinari će dati sve od sebe kako ne bi huškali i/ili podsticali mržnju i/ili nejednakost na osnovu etničke pripadnosti, nacionalnosti, rase, religije, pola, seksualne orijentacije, fizičke onesposobljenosti ili mentalnog stanja.

Novinari neće ni pod kakvim okolnostima podsticati krivična djela ili nasilje.

Član 4 - Diskriminacija

Novinari moraju izbjeći prejudicirane i uvredljive aluzije na nečiju etničku grupu, nacionalnost, rasu, religiju, pol, seksualnu

opredijeljenost, fizičku onesposobljenost ili mentalno stanje.

Aluzije na nečiju etničku grupu, nacionalnost, rasu, religiju, pol, seksualnu opredijeljenost, fizičku onesposobljenost ili mentalno stanje će biti napravljene samo onda kada su u direktnoj vezi sa slučajem o kojemu se izvještava.

Član 4a - Ravnopravnost polova i poštivanje osobnosti

Novinari će izbjegavati direktne ili indirektne komentare koji ma ličnosti stavljaju u neravnopravan položaj ili ih diskriminišu po osnovi njihovog pola, roda, polnog identiteta, rodnoga identiteta, rodnoga izražavanja i/ili seksualne orijentacije.

Član 5 - Tačnost i fer izvještavanje

Novinari neće objavljivati netačne ili krivonavodeće materijale u vidu fotografija, tekstova ili drugih materijala.

Fotografije i dokumenti ne smiju biti falsifikovani i/ili korišteni na krivonavodeći način.

Novinari ne smiju prikrivati i/ili zadržavati važne informacije čije bi obznanjivanje moglo materijalno uticati na tumačenje objavljenog izvještaja i razumijevanje kod čitalačke publike.

Novinari imaju profesionalnu obavezu blagovremeno ispraviti bilo koju objavljenu informaciju za koju se utvrdi da je netačna. Izvinjenje i/ili ispravka će biti objavljeni s dužnim isticanjem.

Novinari će uvijek izvještavati istinito i tačno o ishodu radnje poduzete u vezi s klevetom u koju su bili uključeni.

Novinari će izvještavati samo na osnovu činjenica čije je porijeklo novinaru poznato.

Kod izvještavanja i komentara kontroverze, novinari će se potruditi da saslušaju i predstave sve strane u sporu. Ukoliko jedna strana u kontroverzi odbije da se stavi na raspolaganje novinaru,

publikacija može opravdano navesti ovo odbijanje u svom izvješta-ju.

Član 6 - Komentar, pretpostavka i činjenica

Novinari, iako su slobodni da izraze svoja gledišta, moraju napraviti jasnu razliku između komentara, pretpostavke i činjenice.

Član 7 - Mogućnost odgovora

Pravo na odgovor će biti prošireno na relevantne osobe ukoliko urednik procijeni da takav korak doprinosi tačnosti i nepristranosti izvještavanja.

Ukoliko je ikako moguće, na raspolaganje će biti stavljena mogućnost neposrednog odgovora u izdanju u kojem je objavljena optužba i/ili netačno navedene informacije, u dužini ne većoj od integralno objavljenog teksta.

Član 8 - Pogrešno predstavljanje

Novinari će koristiti samo pravedna sredstva da dođu do vijesti, dokumenata i/ili fotografija.

Novinari i fotografi neće dolaziti do informacija i/ili fotografija putem zastrašivanja ili maltretiranja.

Neetički je pogrešno predstavljati nečiji identitet ili namjeru i koristiti se mahinacijama da bi se došlo do informacije za objavljivanje, osim u ekstremnim okolnostima i u zakonitoj formi, kada bi objavljivanje informacije dobijene na takav način jasno služilo javnom interesu.

Član 9 - Privatnost

Novinari će izbjegavati uplitanje u nečiji privatni život, osim ako takva uplitanja nisu potrebna u interesu javnosti.

Teme koje uključuju lične tragedije će biti obzirno tretirane, a pogodnim ličnostima će se prići diskretno i sa saosjećanjem.

Član 10 - Osobe optužene za krivična djela

Novinari neće nikoga tretirati kao kriminalca prije donošenja sudske presude koja to potvrđuje.

Novinari imaju obavezu ne donositi preuranjene sudove o krivici optužene ličnosti.

Novinari imaju obavezu da objave informaciju o odbacivanju optužbe ili oslobađanju ličnosti za koju su ranije objavili da je optužena ili da je suđenje počelo.

Član 10a - Zaštita svjedoka

Novinari će pokazati poseban oprez i osjetljivost kod izvještavanja o svjedocima u sudskim procesima za ratne zločine, poštujući pravila i odredbe za neimenovanje zaštićenih svjedoka.

Novinari će općenito izbjegavati imenovanje svjedoka u sudskim procesima za ratne zločine, kao i imenovanje njihove rodbine i prijatelja, osim ako pozivanje na njih nije neophodno za potpuno, pravično i tačno izvještavanje o sudskom postupku, i ako to neće uticati na pogrešno tumačenje istine ili tok sudskog procesa.

Član 11 - Zaštita djece i maloljetnika

U tretiranju djece i maloljetnika novinari su dužni krajnje obzirivo postupati, poštujući dobre običaje i Konvenciju o pravima djeteta, polazeći od interesa djeteta.

Novinari su dužni zaštititi identitet djeteta u postupcima u kojima je inače isključena javnost.

Novinari ne smiju intervjuisati niti fotografisati djecu mlađu od 18 godina, s pitanjima koja se odnose na porodicu djeteta, bez

prisustva roditelja ili bez dozvole roditelja ili staratelja.

Novinari ne smiju identifikovati djecu mlađu od 18 godina u slučajevima kada su žrtve krivičnih djela.

Novinari ne smiju ni pod kakvim okolnostima identifikovati djecu mlađu od 18 godina koja su umiješana u kriminalne slučajeve kao svjedoci, žrtve ili optuženi.

Član 12 - Reklamiranje i sponzorisanje

Reklame, političke reklame i sponzorisani članci i dodaci moraju biti razdvojeni od uredničkog sadržaja i jasno označeni kao ono što jesu.

Sponzorisani materijali moraju jasno ukazivati na izvor sponzorisanja.

Član 13 - Povjerljivost izvora informacija

Kad god je to moguće, novinari se trebaju oslanjati na otvorene, identifikovane izvore informacija. Ovakvi izvori treba da budu pretpostavljeni anonimnim izvorima, čije poštenje i tačnost javnost ne može da ocijeni.

Novinari imaju obavezu da štite identitet onih koji daju informacije u povjerenju, bez obzira na to da li su ili ne te ličnosti izričito zahtijevale povjerljivost.

Član 14 - Autorska prava

Novinari mogu koristiti razumne sažetke originala s ograničenim citatima, materijale iz drugih publikacija ili nosilaca autorskih prava, bez izričite dozvole za to, sve dok je izvor naznačen na odgovarajući način.

Značajna upotreba ili reprodukcija cijelog materijala zaštićenog autorskim pravima, zahtijeva izričitu dozvolu nositelja

autorskog prava, osim ako takva dozvola nije navedena u samome materijalu.

Član 15 - Žalbe

Štampa i online mediji će na prigodnom mjestu sadržavati: ime, adresu, broj telefona, broj faksa i internet/e-mail adresu i kontakte odgovornog izdavača i urednika, kojima mogu biti upućivane žalbe i prigovori na pisanje štampe i online izdanja.

Podnositelj žalbe, koji tvrdi da je u izvještavanju došlo do kršenja ovog Kodeksa, obratit će se izdavaču ili uredniku odgovornom za štampu ili online izdanje o kojem se radi, demantijem ne dužim od izvorno objavljenog članka.

Vijeće za štampu u Bosni i Hercegovini

www.vzs.ba info@vzs.ba + 387 33 272 270 + 387 33 272 271

UDRUŽENJE/UDRUGA BH NOVINARI – LINIJA ZA POMOĆ NOVINARIMA

Linija za pomoć novinarima/ Free Media Help Line (FMHL) djeluje u okviru Udruženja/udruga BH novinari kao domaća, bosansko-hercegovačka institucija za podršku i pomoć novinarima u slobodnom i dostojanstvenom obavljanju svakodnevnih novinarskih zadataka, kao i zaštititi prava na slobodu izražavanja i drugih individualnih prava novinara i medijskih uposlenika. FMHL je jedinstven servis za pružanje usluga novinarima, medijima i medijskim uposlenicima koji osim u BiH, ne postoji niti u jednoj zemlji Zapadnog Balkana a i šire regije.

Inicijativa za osnivanje Linije za pomoć novinarima pokrenuta je 1999. godine od strane Nezavisne komisije za medije (današnja RAK). Iste godine FMHL preuzima OSCE u čijem sastavu je, kao dio Odjela za medije, funkcionisala do kraja 2001. godine. Sa gašenjem ovog odjela Linija za pomoć novinarima nastavlja svoj rad u OHR-u, a finansiraju je Evropska unija i Švicarska agencija za razvoj i saradnju, sa ciljem da nakon 18 mjeseci Linija za pomoć novinarima preraste u lokalnu instituciju. Tokom 2003 i 2004. godine uspješno je izvršena tranzicija Linije za pomoć novinarima i u decembru 2004. Linija za pomoć novinarima nastavlja rad u okviru Udruženje/udruga BH novinari, kao poseban servis novinarima i medijima u BiH, specijaliziran za zaštitu slobode izražavanja i novinarkih prava.

Ključne aktivnosti Linije za pomoć novinarima su:

- 1.** odbrana novinara u slučajevima napada i ograničavanja slobode izražavanja
- 2.** pravna i stručna pomoć medijima, novinarima i medijskim uposlenicima
- 3.** odbrana novinara pred sudovima u slučajevima klevete, radnim sporovima i krivičnim procesima
- 4.** suradnja sa državnim organima i javnim službama u zaštiti novinarskih prava
- 5.** edukacija studenata novinarstva i novinara o novinarskim pravima i medijskim slobodama

Tokom 2009. godine u okviru Linije za pomoć novinarima formiran je Tim FMHL za besplatnu pravnu i stručnu pomoć novinarima koji okupljaju desetak advokata, medijskih stručnjaka, pravnika i aktivista organizacija za zaštitu slobode medija i ljudskih prava. U svom djelovanju, stručnjaci FMHL brinu o zaštiti slijedećih prava i medijskih sloboda:

- *pravo na slobodu izražavanja*, uključujući i *pravo na istraživanje i prikupljanje informacija* neophodnih za produkciju medijskih sadržaja;
- *pravo novinara na plaćen, slobodan i dostojanstven, lišen bilo kakvih pritisaka, diskriminacije ili iskazivanje netolerancije i netrpeljivosti prema novinarima;*
- *slobodno i neometano kreiranje medijskih sadržaja* u skladu sa profesionalnim i etičkim standardima, bez uplitanja političara, vlasnika i/ili urednika;
- *pravo na slobodan pristup informacijama;*
- *sloboda kritikovanja državnih ili javnih institucija, nositelja javnih funkcija i javnih ličnosti* uopće, u vezi sa načinima na koje obavljaju ili su

obavljali javnu funkciju;

- *sloboda korištenja humorističkog i satiričnog žanra* u kreiranju medijskih saržaja, koji dozvoljavaju viši stepen pretjerivanja, čak i provokacije, sve dok javnost nije obmanuta o činjenicama.
- *pravo na zadiranje u privatnost* političkih i javnih ličnosti, kada je to od direktnog javnog značaja za način na koji su obavljali ili obavljaju svoje funkcije;
- *slobodna javnog nadzora media nad javnim službenicima* zbog načina na koji su obavljali ili na koji obavljaju svoje funkcije, jer je ovo neophodno za osiguranje transparentnosti i odgovornog obavljanja

U posljednje četiri godine, advokati i medijski eksperti FMHL su razvili set besplatnih usluga za članove Udruženje/udruge BH novinari. Također, FMHL usluge su dostupne i svim drugim novinarima u BiH, budući da je postoji niti jedna druga medijska organizacija ili javna institucija koja se profesionalno, dosljedno i učinkovito bori za zaštiti slobode izražavanja i individualnih prava novinara.

Besplatna pravne usluga i profesionalna pomoć FMHL uključuje, ali se ne ograničavana na:

- osiguranje advokata za odbranu pred sudovima u slučajevima klevete, radnih sporova, mobinga i diskriminacije;
- pisanje tužbi, žalbi, dopisa i drugih pravnih akata pravosudnim institucijama, nadležnim inspekcijama, vlasnicima medija kao i članovima menadžmenta i upravnih tijela medija, nadležnim državnim institucijama i organima;
- pravne savjete i on – line advokata i medijskog eksperta koji će biti distupni medijima i medijskim uposlenicima na dnevnoj osnovi i u toku obavljanja svakodnevnih profesionalnih zadataka;
- pokrivanje troškova sudskih sporova koje vode sami mediji i

njihovi izdavači u slučajevima klevete i tužbi koje protiv njih pokreću javni službenici u privatnom svojstvu (političari, nositelji različitih funkcija u javnim preduzećima i državnim institucijama, organima i službama; predstavnici sudske, zakonodavne i izvršne vlasti...), te javne ličnosti u najširem smislu te riječi;

- pokrivanje troškova radno – pravnih sporova koje medijski uposlenici vode protiv poslodavaca u slučajevima nezakonitog otkaza ugovora o radu od strane poslodavca i uskraćivanja prava koja proističu iz radno – pravnog statusa;
- javno oglašavanje BHN kroz saopćenja, proteste, javna pisma... sa ukazivanjem na konkretne slučajeve kršenja prava na slobodu izražavanje i osnovnih prava koja proističu iz radno – pravnog statusa;
- pisanje i publikovanje analiza sudskih sporova i presuda protiv novinara i medija sa ukazivanjem na kršenja važećih zakonskih propisa u BiH i međunarodnih standarda zaštite prava na slobodu izražavanja i radno – pravnog statusa novinara i medijskih uposlenika.

Od ključne važnosti za učinkovito djelovanje FMHL i istinsku zaštitu novinara i slobode medija, neophodno je prijavljivanje slučajeva Liniji za pomoć novinarima putem obrazaca dostupnog na www.linija.bhnovinari.ba. Slučajevi se mogu prijaviti i anonimno, ukoliko novinar ili drugi medijski uposlenik smatra da može imati sigurnosnih i drugih problema ukoliko prijavi FMHL i javno obznani kršenje vlastitih prava. Upitnik za prijavu slučaja može se dobiti i putem maila slanjem pisanog zahtjeva na mail: bhnovinari@bhnoivnari.ba ili direktnim obraćanjem pravnici Uni Alikadić, (una.alikadic@bhnovinari.ba) zaduženoj za samostalno rješavanje prava o kršenju novinarskih prava i slobode medija ili angažiranje stručnjaka i institucija koji mogu pomoći u rješavanju konkretnog slučaja.

Obrazac upitnika za prijavu slučaja Liniji za pomoć novinarima dat je u nastavku:

Udruženje/udruga BH novinari

Linija za pomoć novinarima/Free Media Help Line

Prijava

1. Izvor(i) informacija (novinar/medijska kuća, treća strana, novinski tekst, i sl.):

- Ime novinara, po mogućnosti :
- Medijska kuća:

2. Datum kad je incident prijavljen:

3. Datum kada se incident dogodio:

4. Mjesto na kom se incident dogodio:

5. Opis incidenta:

6. Mogući motivi incidenta:

7. Ostale radnje koje je poduzeo novinar ili medijska kuća (kontakti sa vlastima, obavijest za štampu, i sl.):

8. Kakvu vrstu pomoći novinar traži od Linije ?

9. Sud koji/ako je uključen u slučaj, (uključujući adresu): ----

10. Nivo povjerljivosti koji se zahtijeva (zaokružiti):

Ukoliko izvor informacija nije i podnosilac prijave, mora se upitati novinar o kome je riječ

- a) Ime može biti korišteno u izjavama za javnost : možete koristiti moje ime
- b) Ime može biti korišteno u istrazi od strane Linije za pomoć novinarima : možete koristiti mojed ime
- c) Ime nikako ne smije biti korišteno